

27.11.2019

Asia/6

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.11.2019 § 747

HEL 2017-009930 T 10 03 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Hanasaari, Vilhonvuori) katu- ja vesialueen asemakaavan ja 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Sompasaari, Hanasaari, Vilhonvuori) satama-, vesi- ja katualueen asemakaavan muutoksen 9.4.2019 päivätyn ja 22.10.2019 muutetun piirustuksen nro 12576 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. Muodostuvat uudet korttelit 10667-10680.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 22.10.2019 § 509

HEL 2017-009930 T 10 03 03

Hankenumero 2122_1, 2122_2

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 9.4.2019 päivätyn ja 22.10.2019 muutetun asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12576 hyväksymistä. Asemakaava koskee 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Hanasaari, Vilhonvuori) katu- ja vesialuetta ja asemakaavan muutos koskee 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Sompasaari, Hanasaari, Vilhonvuori) satama-, vesi- ja katualueita (muodostuvat uudet korttelit 10667-10680)

Lisäksi lautakunta päätti

27.11.2019

Asia/6

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutukseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Sörnäistenkatu 1, sekä internet-sivuilla: Päättöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

22.10.2019 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Salla Hoppu, liikenneinsinööri Riikka Österlund ja tiimipäällikkö Matti Kaijansinkko. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

16.04.2019 Ehdotuksen mukaan

09.04.2019 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Salla Hoppu, arkkitehti, puhelin: 310 37240

salla.hoppu(a)hel.fi

Riikka Österlund, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37312

riikka.osterlund(a)hel.fi

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri (teknistaloudelliset asiat), puhelin: 310 37250

kaarina.laakso(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 28.5.2019

HEL 2017-009930 T 10 03 03

Kaupunginmuseo on lausunut Nihdin asemakaavamuutoksen oas-vaiheesta 23.1.2018. Nihdin kaava-alue kuuluu entisen Sörnäisten sataman laiturialueeseen. Nihdin saari kuului historiallisten Kruunuvuoren-

27.11.2019

selän saarten joukkoon, joita 1800-luvun lopulta alkaen hyödynnettiin kasvavan teollisuuskaupungin asukkaiden virkistyskäyttöön. Liikennöinti saarille oli järjestetty höyrykäyttöisillä pienaluksilla. Vuosisadan vaihteessa Nihdin saarella asui Helsingin satamamestari. Satamamestarin huvilan lisäksi saarella sijaitti tuolloin vehmaita viljelyksiä. Vuonna 1913 saaren isäntä vaihtui, kun Suomalainen Pursiseura SPS asettui vanhaan huvilaan. Saareen rakennettiin erillinen pursiseuran ravintola, ja rannat täyttyivät venelaitureista. Sörnäisten sataman uudistusten ja laajennusten yhteydessä Nihdin saari kuroutui mantereeseen 1960-luvun alkuvuosina, ja saaresta muodostui osa uutta laiturirakennetta.

Kaavaluonnoksessa ehdotetaan maantäyttöä laajennettavaksi pienvenesatamalla laiturialueen itäreunalla. Kaava-alue liitetään mantereeseen siltarakenteella, joka Merihaasta liittyy Hiilisatamaan ja Nihtiin. Siltojen rakenne ja ilme tulee sovittaa historiallisesti merkittävän satama-alueen, kaupungin sisälahden ja siihen liittyvien kaupunginosien kaupunkikuvallisiin arvoihin. Nämä tekijät tulee huomioida siltarakenteesta käytävän kilpailun arvioinnissa.

Kaupungin imagoa ja kaupunkilaisten arkea virkistänyt Sompasauna on vakiintunut paikalleen, tyhjentyneen satama-alueen kärkeen. Tässä luotua kaupunkikulttuurin potentiaalia hyödynnetään paikan kehittämisessä jatkossa. Muistumat alueen historiasta ja käytöstä satama-alueena omaavat kaupunkikulttuurin potentiaalia kokonaisuutena.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseum Kulttuuriperintöyksikkö 23.1.2018

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 13.02.2019 § 12

HEL 2017-009930 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12576 pohjakartan kaupunginosassa 10 Sörnäinen. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

27.11.2019

Asemakaavan numero: 12576
Kaupunginosa: 10 Sörnäinen
Kartoituksen työnumero: 15/2018
Pohjakartta valmistunut: 21.1.2019 Uusinta (ensi tilaus 2018)
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 13.12.2017 § 46

HEL 2017-009930 T 10 03 03

Nimistötoimikunta jatkoi 15.11.2017 pöydälle jätettyä Nihdin nimistön käsittelyä. Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä:

KAAVANIMET

Aallonhalkoja–Vågbrytaren (olemassa oleva nimi);

Ahtaajankuja–Stuvargränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); ahtaaja = ahtaustyöntekijä (Kielitoimiston sanakirjasta);

Finkensilta–Finkes bro (olemassa oleva nimi);

Hiilisatamansilta–Kolhamnsbron
(silta)

27.11.2019

Perustelu: Hanasaaren voimalaitoksen hiilisataman mukaan, joka on toistaiseksi viimeinen Sörnäisten sataman jäljellä olevista satamatoiminnoista. Voimalaitos tullaan sulkemaan vuoden 2024 loppuun mennessä;

Konttisatamankatu–Containerhamnsgatan
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); Sörnäisten konttisataman mukaan, joka oli toiminnassa vuoteen 2008 asti;

Konttinosturinkuja–Containerkransgränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); konttinosturi = kontteja käsittelevä nosturi (Kielitoimiston sanakirjasta);

Koukkupojankuja–Hakpojksgränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); koukkupoika = ahtaaja, joka irrottaa ja kiinnittää taakan nosturin koukkuun tai siitä riippuvaan nostotyökaluun (Paunonen 2000: 490);

Kraanakuskinkuja–Kranförargränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); kraanakuski = satamanosturin ohjaaja (Paunonen 2000: 492);

Manttelimiehenkuja–Signalgivargränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); manttelimies eli mantteli eli merkinantaja = ahtaajaryhmän nokkamies, joka antaa merkit, milloin taakka nostetaan ja lasketaan (Paunonen 2000: 623);

Merihaansilta–Havshagsbron (olemassa oleva nimi);

Nihdinlaituri–Knektkajen
(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Nihdin eli Nihtisaaren mukaan;

Nihdinranta–Knektstranden
(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Nihdin eli Nihtisaaren mukaan;

Pinkkarinkuja–Låglyftargränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); pinkkari = pinoamisvau-

27.11.2019

nu;

Satamamestarinlaituri–Hamnmästartkajen
(katu)

Perustelu: Muistonimi; Nihdissä 1890-luvulta aina vuoteen 1913 asuneen ja saaren vuokranneen Sörnäisten satamamestari, merikapteeni Wilhelm (Vilhelm) Alfred Svenssonin (1841–1917) mukaan, joka myös omisti suosituksen meritarvikekaupan sekä kasvatti saarella kukkia ja hedelmiä. Uudessa Suomettaressa 19.1.1917 julkaistun kuolinuutisen yhteydessä kerrotaan, että satamamestari Svensson oli syntynyt Helsingissä. Purjehdittuaan useita vuosia merillä hän suoritti vuonna 1864 perämiestutkinnon ja 1867 kapteenintutkinnon. ”Purjehdittuaan vielä useilla eri laivoilla kapteenina tuli hänestä 1879 Sörnäisten satamamestari, jona hän toimi kuolemaansa asti. Myös laivanvarustustoimintaan otti Svensson osaa täällä.”;

Sompasaarenlaituri–Sumparkajen (olemassa oleva nimi);

Tihtaalinkatu–Dykdalbsgatan
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (satamarakennelmat); liitynnäinen, Tihtaalinpuiston mukaan;

ja

Tihtaalinpuisto–Dykdalbsparken
(viheralue)

Perustelu: Ryhmänimi (satamarakennelmat); Nihdin edustalla sijaitsevan tihtaalin eli tiktaalien mukaan; tihtaali = pohjaan juntatuista paaluista tehty laivojen kiinnityspaikka esimerkiksi kompassitarkastusta varten (Paunonen 2000: 1175).

KORTTELINNIMET

Armi–Armen
(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); armi = 1) satamanosturin puomi, 2) trukin hanhenkaula ahtauksessa (Paunonen 2000: 63);

Brygga–Bryggan
(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (satamarakennelmat); brygga = laituri (Paunonen 2000: 115);

Kaija–Kajen

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (satamarakennelmat); kaija = (satama)laituri (Paunonen 2000: 398);

Käkikello–Gökuret

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); käkikello = satamanosturi;

Lukki–Grensletrucken

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); lukki eli konttilukki = konttiauto (Paunonen 2000: 590), nosturiajoneuvo;

Plimsoll–Plimsoll

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (merenkulku, konttisatamatoiminta); Plimsollin merkin eli lastimerkin mukaan, joka on aluksen ulkokyljessä oleva merkki, joka osoittaa, kuinka syväälle aluksen saa lastata eri vuodenaikoina ja eri vyöhykkeissä. Plimsollin merkin kehitti englantilainen Samuel Plimsoll (1824–1898). Merkki on erittäin tunnettu symboli merenkulkijoiden ja merimiesten keskuudessa;

Pollari–Pollaren

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (satamarakennelmat); pollari = laivaköyden kiinnityspilari (Paunonen 2000: 825);

Punainenhanska–Röda handsken

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); punainen hanska on manttelimiehen eli manttelin työväline, jolla hän ohjaa suuntia ja toimintaa konttisatamassa (ks. Manttelimiehenkuja);

Rahtikirja–Fraktsedeln

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); rahtikirja = rahtitavaraa seuraava asiakirja (Kielitoimiston sanakirjasta);

Spaaki–Spaken

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); spaaki = kädensija (Paunonen 2000: 1070), satamanosturin ohjain;

27.11.2019

Tihtaali–Dykdalben
(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (satamarakennelmat); liitynnäinen, Tihtaalinpuiston mukaan;

ja

Vartsi–Varvet
(kortteli)

Perustelu: Nimien Vartsi ja Vartši mukaan, jotka ovat Sörnäisten sataman slanginimityksiä 1900-luvun alusta (Paunonen 2000: 1271; Paunonen 2010: 980–982).

Lähteitä:

- Heikki Paunonen 2000: Tsennaaks Stadii, bonjaaks slangii: Stadin slangin suursanakirja. WSOY, Helsinki.
- Heikki Paunonen 2010: Stadin mestat 2. Ikkunoita Helsingin ja sen asukkaiden historiaan ja nykyisyyteen. Edico Oy, Helsinki.
- Sallamaria Tikkanen 1999: Paratiisit ja niiden varjot. Kirjassa: Nokea ja pilvenhattaroita – Helsinkiläisten ympäristö 1900-luvun vaihteessa. Toim. Simo Laakkonen, Sari Laurila, Marjatta Rahikainen ja Päivikki Kallio. Helsingin kaupungin museo, Narinkka 1999: 40–41.
- <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>

Terminaalipäällikkö Petri Jäntti ja liikennepäällikkö Andreas Slotte Helsingin Satamasta olivat kutsuttuina asiantuntijoina mukana Nihdin nimistösuunnittelun alkuvaiheen ideoinnissa, nimiaiheiden valinnassa ja nimiehdotusten loppuvaiheen kommentoinnissa.

15.11.2017 Pöydälle

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
[johanna.lehtonen\(a\)hel.fi](mailto:johanna.lehtonen(a)hel.fi)
